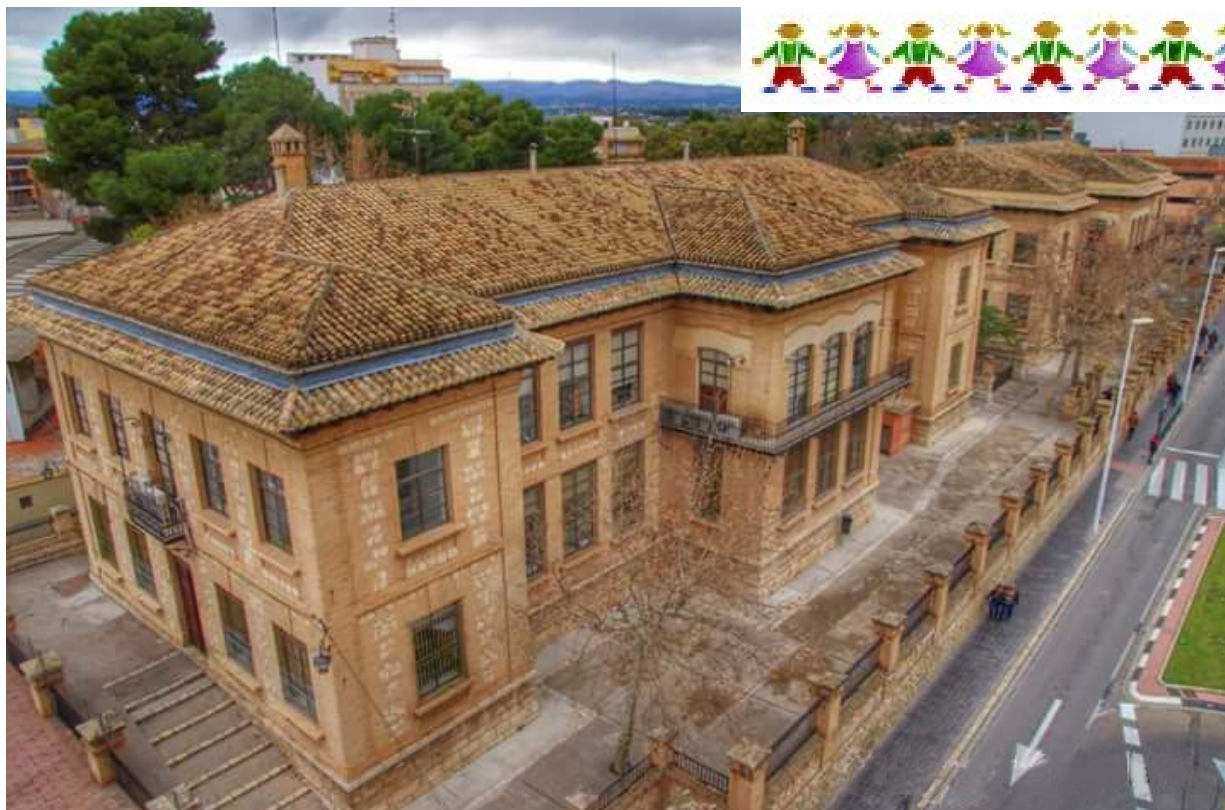

PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA

CEIP Sant Vicent Ferrer de Lliria. Codi 46004838

Data última revisió claustre: 04/07/2018

Data última revisió i aprovació Consell Escolar: 16/07/2018

PLA DE CONVIVÈNCIA

	<i>Pàgines</i>
1.- Introducció. _____	3
2.- Diagnòstic de l'estat de la convivència en el centre _____	5
3.- Model Dialògic de Prevenció i Resolució de Conflictes (MDPRC) _____	6
▪ Introducció _____	6
▪ Norma consensuada _____	6
▪ Promoció de la convivència _____	7
▪ Comissió mixta de convivència _____	8
▪ Assemblea de delegats i delegades _____	9
▪ Taller de socialització preventiva _____	9
4.- Model disciplinari _____	10
▪ Introducció _____	10
▪ Aula de convivència _____	12
5.- Composició i pla d'actuació de la comissió de convivència _____	13
6.- Procediment d'actuació i d'intervenció previstos en el Reglament de Règim Intern del centre. _____	14
7.- Detecció de necessitats i planificació d'accions de formació. _____	20
8.- Estratègies per a realitzar la difusió, el seguiment i l'avaluació _____	20
9.- ANNEXOS _____	21
10.- Registre d'incidències _____	34

1.- Introducció.

L'escola es un lloc privilegiat de convivència. És un espai de creixement, d'encontre, d'aprenentatge, d'experiències compartides, de coneixement dels altres i de descobriment del món. En l'escola, com en un microcosmos, es reproduïxen les situacions conflictives de la societat, però també les possibilitats de superació i integració que afavoreixen els ambients educatius. És per tant molt important que tota la Comunitat Educativa siguem conscients de quines són les actituds i comportaments que hem de tenir per a la bona convivència al Centre.

La finalitat d'aquest Pla de Convivència és:

- Desenvolupar una cultura democràtica basada en el respecte i la justícia dins l'àmbit escolar com a espai d'adquisició d'aprenentatges i de socialització.
- Aconseguir la creació d'un bon clima de centre i d'aula que afavoreixi una convivència respectuosa i sensible entre tots els sectors de la comunitat educativa.
- Impulsar l'adquisició d'una adequada competència social que permeti entendre el conflicte com un fet consubstancial a la interacció personal i el grup, necessari per tat per al desenvolupament personal i social.
- La concreció de les normes de convivència, del procediment per a la resolució de conflictes i de les conductes sancionables en el marc de la regulació legal dels drets i deures de l'alumnat.

PER QUÈ UN PROJECTE DE CONVIVÈNCIA?

PER MILLORAR L'ÈXIT EDUCATIU

L'educació integral de les persones ha d'incorporar de manera sistemàtica i rigorosa tots aquells elements que fomenten la comprensió de l'ésser humà i la seva acció en el món. Els centres educatius han d'establir un diàleg permanent amb els diferents agents socials i culturals per teixir plegats xarxes constructores d'educació i de ciutadania. Un bon clima relacional és una de les condicions imprescindibles per a obtenir bons resultats.

PER NECESSITAT

Un projecte de convivència ha de contribuir a la formació de persones capaces de conviure en un pla d'igualtat, des del profund respecte a la diferència, en una societat que s'ha definit com a complexa i líquida. Una societat on les exigències del coneixement, l'ús i l'abús de la informació, el consumisme i els desequilibris econòmics i ecològics, la mobilitat accentuada i el *canvi* constant esdevenen quotidians. En aquest marc social es fa cada cop més necessari construir conjuntament nous espais de ciutadania i afrontar, amb creativitat i responsabilitat, els inevitables conflictes que se'n deriven.

La Unió Europea, a la conferència de Lisboa 2000, es defineix per un model econòmic basat en el coneixement i la competitivitat, però alhora orientat a un creixement sostenible i a la consecució d'una major i millor cohesió social. És a dir, aposta per un model social que vol trobar el punt d'equilibri entre la competència i l'esforç individual i la lluita contra les desigualtats, els drets humans i la sostenibilitat.

Aquest equilibri situa els respectius sistemes educatius dels països de la Unió Europea en un difícil repte: preparar ciutadans eficaços i justos, capaços de respondre i de sobreviure a les exigències d'una societat consumista i competitiva i de comprometre's a participar-hi d'acord amb un compromís i uns valors que ens portin a una millor cohesió social i a una bona convivència.

Cal, en primer lloc, garantir l'èxit educatiu de tota la població escolar per poder avançar cap aquest èxit personal, professional i social, i la convivència escolar n'és la condició necessària, per bé que no suficient, per poder assolir aquest necessari èxit acadèmic. Per tant, convivència i èxit són dos conceptes indestriables. Ajudar a construir una nova ciutadania davant les constants amenaces de totes les noves formes d'exclusió i violència vol dir, entre altres coses, aprendre i ensenyar a pensar, a gestionar emocions, a compartir valors i a trobar noves i millors formes de relació.

Les nostres escoles i instituts han de contribuir a aquest procés col·lectiu de creació de coneixement i de revitalització de valors imprescindibles com el rigor, la responsabilitat, el respecte, la dignitat i la solidaritat.

Aquesta necessitat social envers totes les temàtiques relacionades amb la convivència i la conflictivitat en els diferents àmbits de la vida col·lectiva fa que tothom consideri que els centres educatius són un marc imprescindible i molt valuós per aprendre i ensenyar a construir nous models de convivència i de gestió de conflictes.

L'informe de la UNESCO, conegut com a *Informe Delors*, assenyala quatre grans pilars educatius: aprendre a conèixer, aprendre a fer, aprendre a ser i aprendre a viure junts. Els dos darrers, aprendre a ser (construcció de la pròpia identitat i equilibri personal) i aprendre a viure junts (relacions interpersonals i gestió positiva de conflictes) mereixen, encara, un tractament més rigorós i més sistemàtic del que han tingut fins al present. Cal, doncs, que el sistema educatiu avanci - o s'avanci - a la resta d'agents socials i, d'acord amb les necessitats de les societats del segle XXI, contribueixi a la necessària convivència i cohesió social. En aquest context, el Departament d'Ensenyament assumeix la responsabilitat, compartida amb la resta d'agents educatius, d'educar per a la convivència com una estratègia que permeti progressar individualment cap a l'èxit personal i col·lectiu.

PER CONTRIBUIR A LA CULTURA DE LA PAU

Conviure significa viure plegats i en harmonia. La pau quotidiana, autèntica llavor de la pau, es fonamenta en els valors de la pluralitat, el respecte a la diferència, la participació democràtica, la inclusió social, a la igualtat de possibilitats, la gestió positiva de conflictes i la cultura del diàleg

2.- Diagnòstic de l'estat de la convivència en el centre

Des del curs 2012-13 iniciarem un procés de transformació cap a enfocaments inclusius i interculturals amb la participació de tota la comunitat. Hui continuem avançant en l'anàlisi i reflexió sobre aspectes organitzatius, culturals i curriculars rellevants per a la construcció d'una escola de qualitat de tots i totes des del respecte a la diversitat. Duem a terme diferents AEE de les comunitats d'aprenentatge basades en el projecte INCLUD-ED presentat en desembre de 2012 en el parlament europeu. Des de juny de 2014 formem part de la xarxa de comunitats d'aprenentatge i seguim cada dia treballant per a que aquest procés de transformació permeti al nostre alumnat millorar els resultats i la convivència.

Des del curs 2015-16 implementem el MDPRC, tal i com queda reflectit en l'article 8 apartat a de l'ORDRE 62/2014 de 28 de juliol. El dia 4 de maig de 2017 celebrarem una assemblea general de convivència, on una representació de delegats i delegades d'aula del nostre centre explicaren la norma consensuada a la que arribarem tota la comunitat educativa:

TOTS ELS VALENTS ENS RESPECTEM I PARLEM/

TOTES LES VALENTES ENS RESPECTEM I PARLEM,

I SI NO AMICS I AMIGUES NO SEREM.

Aquesta norma ha sigut el resultat del procés dut a terme durant aquest curs i el darrer seguint els 7 passos establerts que asseguruen el diàleg i la participació, i que ens ajudarà a previndre els conflictes i educar en la no violència.

3.- Model dialògic de prevenció i resolució de conflicte.

Introducció

El Model Dialògic de Prevenció i Resolució de Conflictes (MDPRC) és una Actuació Educativa d'Èxit (AEE). Es fonamenta en el diàleg igualitari entre la comunitat i es basa en les interaccions com a procés de transformació social per a aconseguir eradicar la violència en les escoles. Aquest model permet la millora de la convivència tant dins de l'escola com al conjunt de la comunitat educativa. En el tractament del conflicte pren protagonisme el consens entre totes les parts implicades, especialment l'alumnat, sobre les normes de convivència generant un diàleg compartit per tota la comunitat en tot el procés normatiu (ètica procedimental).

Els quatre pilars fonamentals per a portar a terme el model dialògic són els següents:

- ➔ Realitzar formació en socialització preventiva de la violència de gènere i aprofundir en les evidències científiques.
- ➔ Realitzar les A.E.E. tenint en compte els principis de l'aprenentatge dialògic.
- ➔ Crear oportunitats i espais de diàleg (en assemblees, consells, reunions de classe, comissions, etc.) per a previndre els conflictes.
- ➔ Crear una norma consensuada per tota la comunitat.

Els **passos per a elaborar una norma consensuada** per tota la comunitat són:

1. Una comissió mixta de professorat, familiars i alumnat entre altres agents de la comunitat debateix una proposta i prepara com fer-la arribar al conjunt de la comunitat.
2. Exposar, debatre i decidir la proposta en el claustre, i en una assemblea de la comunitat amb la màxima participació possible de persones.
3. Els membres de la comissió mixta la van fent arribar classe per classe on delegats i delegades van replegant els resultats del debat incloent els aspectes a modificar de la norma i els mecanismes per a que tota la comunitat no es quebrante.

4. En una assemblea de delegats i delegades, l'alumnat debateix la concreció de la norma i la seua aplicació amb presència de membres de la comissió mixta com oients i si cal com assessores i assessors.
5. Es convoca una assemblea on delegades i delegats de l'alumnat expliquen al professorat, familiars i comunitat el resultat de les seues deliberacions. També repleguen les valoracions d'eixos agents que tornen a les seues respectives classes en presència del tutor/a i una representació de la comissió mixta.
6. El conjunt de la comunitat es converteix en seguidor de la norma i de la seua continua revisió. Eixe seguiment es posa en comú (però no es delega) a través de delegats i delegades d'aula i de la comissió mixta.
7. El procés s'acompanya d'autoformació en forma de tertúlies dialògiques sobre la prevenció de la violència de gènere tant per a professorat i familiars com per a l'alumnat amb materials adequats a la seua edat.

Promoció de la convivència

Les mesures que prenem estan recollides en l'article 8 de l'ordre 62/2014, de 28 de juliol de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport. Al inici de curs es fan les reunions inicials amb familiars. En aquestes reunions, un dels temes principals, és la millora de la convivència. La nostra escola té una norma de convivència consensuada i coneguda per tota la comunitat, que fa referència a una escola lliure de violència. Procurem augmentar els espais de diàleg sobre el tema per això s'informa de les normes d'aula i de les actuacions que anem a promoure basades en evidències científiques.

Les actuacions són:

1. Crear espais de diàleg per parlar d'aquests temes.
2. Trencar la llei del silenci. Hem de contar sempre quan algú siga víctima de qualsevol agressió.
3. No trivialitzar quan un alumne et demana ajuda. Sempre hem de donar-li la importància que té perquè no són "coses de xiquets".
4. Educar en el sentiment de la amistat. La amistat exclou la violència.

5. Passar del llenguatge de l'ètica al llenguatge del desig. Dotar d'atractiu allò no violent i buidar d'atractiu allò violent.
6. Viure la solidaritat. Recolzar socialment a la víctima. Que ningú es pugui sentir a soles front a una situació de violència.
7. Educar i respectar el “no es no”.
8. Treballar la capacitat d'elecció basada en arguments de validesa.
9. Consensuar pautes per frenar als “matons” (Guía de Yale: “Como entender a tu hijo”).
10. Consensuar amb la comunitat una escola lliure de violència. L'escola ha de ser un espai segur i hem de promoure un clima escolar front a la violència.

Composició i pla d'actuació: comissió mixta de convivència

La comissió mixta de convivència està formada pel professorat, educadors, familiars, alumnat, capolaria d'estudis i direcció. Es tracta de no reduir el pla d'actuació a uns pocs membres que pertanyen al consell escolar, sinó que estiga representada tota la comunitat. Així es treballa en xarxa i de manera molt coordinada amb el claustre, l'assemblea de delegats i delegades, dels/de les educadors/res de menjador i del centre, i de les famílies.

L'objectiu és proposar, acordar o consensuar temes que tinguen una repercussió directa en la pràctica del centre. D'aquesta manera s'assegura unanimitat de criteri en qualsevol espai i temps del centre (horari lectiu o horari de menjador). Al tractar la convivència des d'un punt de vista comunitari, ens assurem que les decisions preses per la comissió mixta de convivència es traslladen i s'enriquixen en les diferents assemblees (claustre de professorat, assemblea de delegats/des, assemblea d'educadors/res, assemblea de familiars).

La comissió mixta de convivència mensualment revisarà a petició dels i de les tutors/res els casos a tractar. Es generaran accions re-educatives per a les persones que infringeixen les normes de convivència del centre i es mantindran reunions amb les víctimes dels conflictes. Per a l'alumnat que normalment respecta la nostra norma «**Tots els valents i les valentes ens respectem i parlem, si no amics i amigues no serem**», la comissió mixta de convivència els reforçarà positivament i motivarà mitjançant diplomes, premis, insígnies, símbols, etc.

La comissió deurà ser un òrgan que estiga en constant formació, i per això es nutrirà d'articles de prestigi internacional per a realitzar tertúlies pedagògiques que guien el seu treball.

Assemblea de delegats i delegades

L'assemblea de delegats i delegades es reuneix una vegada al mes en el menjador de l'escola a primera hora del matí. És l'espai on es trasllada el treball de les assemblees d'aula i per això és un lloc on l'alumnat expressa les seues inquietuds i pren decisions sobre les qüestions que els afecten.

El treball que es realitza des d'aquesta assemblea està coordinat amb el de l'assemblea mixta de convivència i d'acord amb les mesures orientades a la promoció de la convivència recollides en aquest reglament.

Taller de socialització preventiva

Els resultats de diferents investigacions han mostrat que la formació del professorat, així com també la dels familiars, té una forta repercussió en la socialització preventiva de l'alumnat. D'altra banda, cal destacar que a més a més de l'adquisició d'eines i estratègies per a la prevenció de la violència de gènere, les activitats realitzades en este sentit han permès a l'alumnat obtenir altres resultats vinculats a l'aprenentatge i a la millora de la convivència.

La violència de gènere és un problema social que lluny d'esvair-se i malgrat els esforços que es realitzen des d'institucions i moviments socials es manté en la nostra societat. D'altra banda, les respostes que s'estan proposant per a combatre la violència de gènere des dels centres educatius s'orienten sovint a l'acceptació de la violència de gènere normalitzant-la.

La tasca preventiva que cal realitzar vers la violència de gènere és clau i és corroborada per la legislació actual. A més, les investigacions internacionals demostren que la prevenció d'aquesta xacra social requereix un treball integral i en xarxa i que implique a tota la societat. .

La línia de recerca en la socialització preventiva de la violència de gènere esdevé un element clau en la prevenció i l'abordatge de la temàtica. Atenent al treball realitzat des d'aquest posicionament és rellevant destacar el vincle que existeix entre l'atracció i la violència i la

necessitat de fer-hi front, buidant d'atractiu la violència i dotant d'atractiu els models igualitaris, lluny de reproduir i impulsar els models hegemònics.

També la participació de la comunitat és un aspecte que es destaca des de la socialització preventiva en tant que és indispensable que les famílies i la comunitat s'impliquen, a través d'un diàleg igualitari, en la lluita contra la violència de gènere. En aquest sentit, el projecte del taller de socialització preventiva és una activitat formativa que permet una organització mixta del col·lectiu de professorat, amb els familiars d'alumnat i amb el propi alumnat, en algunes ocasions, per promoure la incentivació d'aquesta socialització preventiva.

L'objectiu final d'aquest taller serà que aquestes actuacions generen també un impacte social a mitjà i llarg termini que permetrà que els col·lectius se socialitzen des d'un posicionament crític i preventiu de la violència de gènere que impactarà en una societat més igualitària i sense violència de gènere.

Per tot això una vegada al mes en horari no lectiu ens reunim voluntàriament en el taller de socialització preventiva per a realitzar les següents activitats formatives: tertúlies dialògiques pedagògiques sobre diferents llibres i/o articles, vídeo-forums i sessions pràctiques a càrrec d'experts sol·licitats a través de l'assessoria del CEFIRE o ponents de CREA-UB.

4.- Model disciplinari

Introducció

El DECRET 39/2008, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis recull les bases d'aquest apartat.

Els objectius que perseguim són:

- Aconseguir una bona convivència escolar que permeti el desenrotllament integral de l'alumnat, facilite el treball docent amb total normalitat perquè el sistema educatiu assolisca els fins i objectius previstos.
- La regulació de les normes de convivència i dels procediments per a la resolució dels conflictes que alteren la convivència escolar.
-

Correspon a tots els membres de la comunitat educativa afavorir, en l'àmbit de les seues competències, la convivència al centre i fomentar l'adequat clima escolar per als processos d'ensenyança-aprenentatge establits en el pla de convivència, fonamentant-se en la cultura de la participació i el respecte mutu als drets individuals.

El consell escolar i el claustre de professors avaluaran els resultats de l'aplicació de les normes de convivència del centre, analitzaran els problemes detectats en la seua aplicació i proposaran, si és el cas, mesures i iniciatives que afavorisquen la convivència en el centre. Per a realitzar aquesta avaluació el centre compta amb un document on reflectim trimestralment les actuacions per a la millora de la convivència, els resultats aconseguits i les propostes de millora.

Cal tenir molt clar quan es pot considerar un comportament com a conducta contrària a les normes de convivència o com a conducta greument perjudicial per a la convivència atenent a la tipificació establida en els articles 35 i 42 del DECRET 39/2008 per establir les mesures adequades.

D'altra banda en l'ORDE 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana establixen els protocols d'actuació i intervenció davant de següents supòsits de violència escolar i que recull el nostre pla de convivència:

ANNEX I: Assetjament escolar i ciberassetjament

ANNEX II: Conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident: insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme

ANNEX III: Maltractament infantil

ANNEX IV: Violència de gènere

ANNEX V: Agressions al professorat o al personal d'administració i servicis

ANNEX VI: Consideracions específiques davant de qualsevol de les situacions plantejades en els annexos, si es produïxen fora del centre

En quant als principis de la disciplina podem considerar:

- Requisit previ i fonamental que el xiquet/a tinga satisfetes les necessitats essencials.
- Que el desenvolupament maduratiu del xiquet/a condiciona el tipus de disciplina.

- Que tots els xiquets/es no són iguals i que cal respectar aquesta diferència.
- Que l'objectiu fonamental és aconseguir l'autodisciplina.
- Que la disciplina s'ha d'entendre d'una manera dinàmica, canviant, que permeta als alumnes assolir els objectius de l'ensenyament.

Tot conflicte educatiu que es resolga amb violència exigirà, per a la seua adequada atenció educativa, algun tipus de reparació. Aquesta consisteix en una intervenció reparadora dels danys infligits en distints nivells:

- danys a les persones, ja siguen individuals o col·lectius,
- danys a les estructures i
- danys a la cultura (desmuntar la cultura de la violència i crear cultura de pau).

Aula de convivència

D'acord amb l'article 10 del DECRET 39/2008:

1. El nostre centre disposa de dues aules de convivència, una per a cada edifici de primària, per al tractament puntual i individualitzat de l'alumnat que, com a conseqüència de la imposició d'una mesura educativa correctora per alguna de les conductes tipificades en l'article 35 del DECRET 39/2008, es veu privat del seu dret a participar en el normal desenvolupament de les activitats lectives.
2. El pla de convivència estableix els criteris i les condicions perquè l'alumnat siga atès a l'aula de convivència.
3. En l'aula de convivència s'afavorirà un procés de reflexió i es realitzaran les activitats formatives que determine l'orientadora o l'equip docent que atén l'alumne o l'alumna. L'alumnat acudirà sempre amb material i feina preparada per a fer.
4. En els horaris de principi de curs es determinarà el professorat que atindrà l'aula de convivència, implicant en esta el tutor o tutora del grup a què pertany cada alumne o alumna i el corresponent equip d'orientació educativa.
5. A l'aula de convivència el professorat encarregat troba un registre per anotar les dades de

l'alumne i les activitats a realitzar.

6. L'alumnat que com a conseqüència de l'aplicació d'una mesura educativa correctora per alguna de les conductes tipificades en l'article 35 del DECRET 39/2008 estiga a l'aula de convivència, caldrà que tinga signat per la família i el professorat implicat un part d'incidències.

5.- Composició i pla d'actuació de la comissió de convivència

Article 11. Comissió de convivència del consell escolar del centre
La comissió de convivència del consell escolar del centre docent, prevista en l'Orde de 31 de març de 2006, de la conselleria de Cultura, Educació i Esport, té com a finalitat garantir una aplicació correcta del que disposa el present decret en el centre, per a la qual cosa li corresponen les funcions següents:

- a) Efectuar el seguiment del pla de convivència del centre docent i totes aquelles accions encaminades a la promoció de la convivència i la prevenció de la violència, així com el seguiment de les actuacions dels equips de mediació.
- b) Informar el consell escolar del centre sobre les actuacions realitzades i l'estat de la convivència en el centre.
- c) Canalitzar les iniciatives de tots els sectors de la comunitat educativa representats en el consell escolar del centre per a millorar-hi la convivència.
- d) Realitzar les accions que li siguen atribuïdes pel consell escolar del centre en l'àmbit de les seues competències, relatives a la promoció de la convivència i la prevenció de la violència, especialment el foment d'actituds per a garantir la igualtat entre hòmens i dones.
- e) Establir i promoure l'ús de mesures de caràcter pedagògic i no disciplinàries, que ajuden a resoldre els possibles conflictes del centre.

6.- Procediment d'actuació i d'intervenció previstos en el reglament de règim intern del centre.

que han de ser adequats al que prescriu el Decret 39/2008, de 4 d'abril, sobre la convivència en els centres docents no universitaris. Els procediments han de preveure actuacions diferenciades depenent de les conductes que alteren la convivència:

- **CONDUCTES CONTRÀRIES A LES NORMES DE CONVIVÈNCIA**
(Art. 35 Decret 39/2008)
- **CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA.**
(Art. 42 Decret 39/2008)

Quan es produeix alguna de les conductes contràries a les normes de convivència el professorat implicat deurà omplir el part d'incidències fixat pel centre, informar a les famílies dels fets ocorreguts i aplicar les mesures educatives correctores dins les seues competències.

TIPIFICACIÓ DE CONDUCTES CONTRÀRIES A LES NORMES DE CONVIVÈNCIA (Art. 35 Decret 39/2008)

Es consideren conductes contràries a les normes de convivència del centre educatiu les següents:

- a) Les faltes de puntualitat injustificades.
- b) Les faltes d'assistència injustificades.
- c) Els actes que alteren el normal desenrotllament de les activitats del centre educatiu, especialment els que alteren el normal desenrotllament de les classes.
- d) Els actes d'indisciplina.
- e) Els actes d'incorrecció o desconsideració, les injúries i ofenses contra els membres de la comunitat educativa.
- f) El furt o el deteriorament intencionat d'immobles, materials, documentació o recursos del centre.
- g) El furt o el deteriorament intencionat dels béns o materials dels membres de la comunitat educativa.

- h) Les accions que puguin ser perjudicials per a la integritat i la salut dels membres de la comunitat educativa.
- i) La negativa sistemàtica a portar el material necessari per al desenvolupament del procés d'ensenyança-aprenentatge.
- j) La negativa a traslladar la informació facilitada als pares, mares, tutors o tutores per part del centre i viceversa.
- k) L'alteració o manipulació de la documentació facilitada als pares, mares, tutors o tutores per part del centre.
- l) La suplantació de la personalitat de membres de la comunitat escolar.
- m) La utilització inadequada de les tecnologies de la informació i comunicació durant les activitats que es realitzen en el centre educatiu.
- n) L'ús de telèfons mòbils, aparells de so i altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyança-aprenentatge durant les activitats que es realitzen en el centre educatiu.
- o) Els actes que dificulten o impedisquen el dret i el deure a l'estudi dels seus companys i companyes.
- p) La incitació o estímulo a cometre una falta contrària a les normes de convivència.
- r) L'ús inadequat de les infraestructures i béns o equips materials del centre.
- s) La desobediència en el compliment de les normes de caràcter propi del centre i que estiguen incloses en el seu projecte educatiu.

MESURES EDUCATIVES CORRECTORES (Art 36 Decret 39/08)

Davant les conductes contràries a les normes de convivència del centre educatiu el pla de convivència i el reglament de règim interior del centre podran preveure mesures d'intervenció que concreten, ajusten o modulen les mesures educatives correctores recollides en este article i que són les següents:

- a) Amonestació verbal.
- b) Compareixença immediata davant el cap o la cap d'estudis o el director/a.
- c) Amonestació per escrit.

- d) Retirada de telèfons mòbils, aparells de so o altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyament-aprenentatge. Es retiraran apagats i seran tornats als pares, mares, tutors o tutores legals una vegada finalitzada la jornada lectiva.
- e) Privació de temps de recreació per un període màxim de cinc dies lectius.
- f) Incorporació a l'aula de convivència.
- g) Realització de tasques educadores per l'alumne/a en horari no lectiu (màxim cinc dies lectius).
- h) Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries programades pel centre durant els quinze dies següents a la imposició de la mesura educativa correctora.
- i) Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un període no superior a cinc dies lectius. L'alumne romandrà en el centre educatiu efectuant els treballs acadèmics que li siguin encomanats per part del seu professorat. El cap o la cap d'estudis organitzarà l'atenció d'aquest alumnat.

Totes les mesures correctores previstes deuen de ser comunicades formalment als pares/mares/tutors dels alumnes (agenda o full de part d'incidències amb vist i plau dels pares/mares, segons tipus de falta)

Es important tindre en compte mesures educatives encaminades a reflexionar i buscar solucions alternatives al conflicte, a reparar la falta, a evitar que es torne a produir... quedant per escrit un compromís de millora.

Totes estes mesures educatives correctores, amb el fi d'agilitzar la seua aplicació, són competència del professorat present quan l'alumne realitze la conducta contrària a les normes de convivència de què es tracte, segons recull el part disciplinari del nostre centre.

Contemplem ara la tipificació de conductes greument perjudicials per a la convivència en el centre educatiu i mesures disciplinàries a adoptar. Aquestes conductes es reflexen en dos apartats diferents, en funció del tipus de mesura a aplicar. Els apartats s'han establert tenint en compte els articles 42 i 43 del Decret 39/2008 sobre la convivència en els centres escolars.

Malgrat contemplar-se aquests dos apartats, l'aplicació de qualsevol mesura disciplinària requerirà la instrucció prèvia del corresponent expedient disciplinari. La seua aplicació i procediment tindrà en compte el que estableixen els articles 45, 46, 47, 48 i 49 de l'esmentat decret.

Els conflictes greus perjudiquen notablement la convivència del centre, perquè generen sentiments d'indefensió, inseguretat i angoixa. Poden afectar qualsevol membre de la comunitat educativa o dependència del centre.

TIPIFICACIÓ DE CONDUCTES GREUMENT PERJUDICIALS PER A LA CONVIVÈNCIA. (Art. 42 Decret 39/2008)

Es consideren conductes greument perjudicials per a la convivència en el centre les següents:

- a) Actes greus d'indisciplina i les injúries o ofenses contra membres de la comunitat educativa que sobrepassen els considerats en l'article 35.
- b) L'agressió física o moral, amenaces, coaccions, discriminació i/o falta de respecte greu a la integritat i dignitat personal de qualsevol membre de la comunitat educativa.
- c) Les vexacions i humiliacions en especial si són de component sexista o xenòfob o es realitzen contra els alumnes més vulnerables.
- d) L'assetjament escolar.
- e) La suplantació de personalitat en actes de la vida docent.
- f) La falsificació deteriorament o sostracció de documentació acadèmica.
- g) Els danys greus causats en locals, materials o documents del centre o en els béns dels membres de la comunitat educativa.
- h) Els actes injustificats que pertorben greument el normal desenrotllament de les activitats del centre.
- i) Actuacions que perjudiquen greument la salut i integritat personals de qualsevol membre de la comunitat educativa.
- j) La introducció en el centre d'objectes perillosos o substàncies perjudicials per a la salut i/o integritat personal de qualsevol membre de la comunitat educativa.

- k) La comissió de conductes contraries a la convivència realitzades amb publicitat i/o col·lectivitat intencionada.
- l) La incitació a cometre una falta que afecte greument la convivència escolar.
- m) La negativa reiterada al compliment de les mesures educatives correctores adoptades davant de conductes contràries a les normes de convivència.
- n) La negativa al compliment de les mesures disciplinàries adoptades davant de les faltes que afecten greument la convivència en el centre.
- o) L'accés indegut o sense autorització a fitxers i servidors del centre.
- p) Actes atemptatoris respecte al projecte educatiu, així com al caràcter propi del centre.

**MESURES EDUCATIVES DISCIPLINÀRIES FRONT A LES ACCIONS GREUMENT
PERJUDICIALS TIPIFICADES EN L'ARTICLE 42 h), m), n)**

(Art 43.2 Decret 39/08)

- Realització de tasques educadores per a l'alumne/a en horari no lectiu per un període superior a 5 dies lectius i màxim de 15 dies.
- Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries programades al centre durant els 30 dies següents a l'imposició de la mesura disciplinària.
- Canvi de grup o classe de l'alumne/a per un període superior a 5 dies lectius i màxim de 15 dies.
- Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un període comprés entre 6 i 15 dies lectius (l'alumne romandrà en el centre educatiu efectuant els treballs recomanats pels docent; el cap d'estudis organitzarà la seua atenció).

**MESURES EDUCATIVES DISCIPLINÀRIES FRONT A LES ACCIONS GREUMENT
PERJUDICIALS TIPIFICADES EN L'ARTICLE 42**

a), b), c), d) e), f), g) i j), k), l), o), p) (Art 43.3 Decret 39/08)

- Suspensió del dret d'assistència al centre educatiu durant un període comprés entre sis i trenta dies lectius. Durant el temps de suspensió, per tal de no interrompre el seu procés formatiu, l'alumne realitzarà els treballs acadèmics que determine el seu professorat; el tutor/a revisarà aquests treballs i establirà un horari de visites per a fer el seu seguiment, segons estableix el RRI del centre.
- Canvi de centre educatiu. Per a poder dur a terme aquesta mesura disciplinaria serà necessari que l'administració educativa li proporcione una plaça escolar en un altre centre docent amb els serveis complementaris que necessite.

7.- Detecció de necessitats i planificació d'accions de formació en la matèria de convivència adreçades a la comunitat, tal com es disposa en l'article 14 del Decret 39/2008.

Article 14. Promoció de la formació

1. La conselleria competent en matèria d'educació promourà la investigació, el desenrotllament i la innovació en l'elaboració i difusió de metodologia, recursos, materials per al desenrotllament de la convivència en els centres.

2. S'elaboraran plans de formació específics en matèria de convivència escolar amb els objectius següents:

a) Per al professorat.

1. Promoure plans de formació que donen a conèixer aspectes teòrics bàsics de la convivència.

2. Dotar el professorat de recursos bàsics per a la detecció, la prevenció i la resolució de conflictes.

3. Promoure la implicació del professorat a través del projecte educatiu del centre i del pla de convivència.

b) Per a les famílies.

1. Sensibilitzar els pares, mares, tutors o tutores sobre la importància de previndre conductes violentes, xenòfobes o sexistes en els seus fills i filles.

2. Dotar les famílies de recursos per a detectar la implicació dels seus fills o filles en conflictes i donar pautes d'actuació.

3. Promoure la implicació de les famílies en l'aplicació del pla de convivència.

c) Per al personal d'administració i servicis, les conselleries competents en matèria d'educació i administració pública inclouran, en els seus plans de formació, accions formatives dirigides a este personal.

8.- Estratègies per a realitzar la difusió, el seguiment i l'avaluació del pla de convivència en el marc del projecte educatiu.

Els passos que donem per difondre el nostre projecte de Tolerància 0 a la Violència des dels 0 anys és:

1. Informar en les reunions inicials de curs.
2. Crear una comissió mixta de convivència que acompanye tot el procés d'elecció de la norma i el seu seguiment. Aquesta comissió informarà a través d'assemblees generals, cicles, claustres i consells escolars. A més s'encarregarà de la difusió i les campanyes.
3. En la formació del voluntariat s'informarà del pla de convivència i de les normes del centre.
4. Es promourà que hi haja una monitora de menjador en la comissió mixta i es farà coordinació amb el personal del menjador escolar perquè s'aplique també en l'hora del dinar. També promourem que el personal del menjador participe en la formació dialògica

del taller de socialització preventiva de la VdG.

5. En els diferents punts de l'escola i en l'agenda escolar estarà exposada la norma consensuada per tots i totes. Així també tindrem exposat el decàleg consensuat per a tractar-nos bé.
6. L'AMPA i el centre donaran difusió a través de les seues pàgines.
7. Una vegada al mes l'assemblea de delegats i delegades valora les conclusions sobre les assemblees d'aula en relació a l'estat de la convivència.
8. Una vegada al trimestre, la comissió mixta emetrà un informe del compliment de la norma que anirà al consell escolar, al claustre i a la comissió gestora (si existeix). S'arreglaran veus d'històries d'èxit des de les aules mensual o trimestralment.
9. Una vegada al trimestre, es farà un reconeixement de l'alumnat que millor aconsegueix el compliment de la norma sent el més valent/-a.
10. Al finalitzar el curs la comissió de resultats recull indicadors relacionats amb el clima i convivència i que fa referència a: percentatge que respecta les normes de convivència, percentatge d'alumnat que presenta conductes contràries a la convivència i percentatge upstander o en posicionament actiu front a les normes de convivència.

10.- ANNEXOS

PROCEDIMENTS D'INTERVENCIÓ DAVANT DE SUPÒSITS DE VIOLÈNCIA ESCOLAR

ANNEX I

Assetjament escolar i ciberassetjament

L'assetjament escolar

L'assetjament escolar és entès com el maltractament psicològic, verbal o físic patit per un alumne o alumna en l'àmbit escolar, derivat de factors personals (físics, psicològics, d'orientació o d'identitat sexuals) o col·lectius (factors ètnics, grup social, religió) de forma reiterada i al llarg d'un període de temps determinat. L'assetjament escolar pot adoptar distintes manifestacions: l'exclusió i la marginació socials, l'agressió verbal, les vexacions i humiliacions, l'agressió física indirecta, l'agressió física directa, la intimidació, les amenaces o el xantatge, entre d'altres.

És important no confondre este fenomen amb agressions esporàdiques entre l'alumnat i que seran ateses aplicant les mesures educatives que el centre tinga establides en el seu pla de convivència i en el reglament de règim intern.

Característiques:

- a) Hi ha intencionalitat. S'expressa en una acció agressiva que genera en la víctima l'expectativa de ser blanc de futurs atacs.
- b) Reiteració. Es repetix en el temps. L'agressió produïda no és un fet aïllat i la víctima la patix de manera continuada.
- c) Hi ha desequilibri de poder. Es produïx una desigualtat de poder físic, psicològic o social, que genera un desequilibri de forces en les relacions interpersonals.
- d) Es produïx indefensió i personalització. L'objectiu del maltractament sol ser un únic alumne o alumna, que és col·locat d'esta manera en una situació d'indefensió.
- e) Ben sovint pot tindre un component col·lectiu o grupal. Normalment no hi ha un sol agressor o agressora, sinó diversos.
- f) Normalment apareixen observadors passius. Les situacions d'assetjament usualment són conegudes per terceres persones que no fan prou perquè cesse l'agressió.
- g) Esta situació d'invisibilitat sol passar desapercebuda moltes vegades per als adults.

El ciberassetjament

Dins dels diferents tipus d'assetjament i les seues manifestacions, recentment els experts han elaborat un nou concepte d'assetjament, el que utilitza mitjans electrònics i rep el nom de ciberassetjament. Esta conducta es defineix com a assetjament entre iguals en l'entorn TIC i inclou actuacions de xantatge, vexacions i insults entre alumnes. Suposa difusió d'informació lesiva o difamatòria en format electrònic. El ciberassetjament és un fenomen de gran rellevància per la seua prevalença, la gravetat de les seues conseqüències i les dificultats que presenta per a ser previngut i tractat.

Característiques:

- a) Agressió repetida i duradora en el temps.
- b) Intenció de causar dany: no sempre es dona en els primers estadis del procés.
- c) Sol haver-hi contacte o relació prèvia en el món físic.
- d) Pot estar lligat o no a situacions d'assetjament en la vida real.
- e) Usa mitjans TIC: missatges de mòbil, adreça electrònica, telèfons mòbils, xarxes socials, blogs, fòrums, sales de xats.

Protocol d'actuació davant de l'assetjament i del ciberassetjament

1. Detectar i comunicar la situació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació d'assetjament o de ciberassetjament sobre algun alumne o alumna, ho comunicarà a un professor o professora, al tutor o tutora o a l'equip directiu. En tot cas, qui reba la informació sempre n'informarà l'equip directiu.

2. Primeres actuacions.

- a) Equip directiu, que es posarà en contacte amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectats; estarà assessorat pels serveis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, i arreglarà la informació per a analitzar i valorar la intervenció que calga.
- b) L'equip d'intervenció, que planificarà de manera ràpida els recursos personals, materials i organitzatius, i el moment i el lloc de reunió amb els agressors, la víctima i els espectadors, sempre que siguen alumnes del centre.
- c) En el ciberassetjament és important tindre informació de la intensitat, difusió i característiques del mitjà o dispositiu utilitzat. Si hi ha proves físiques, estes han de conservar-se (impressió de pantalla, còpia del missatge), sempre sense lesionar els drets de cap persona i respectant la confidencialitat de les actuacions.

3. Mesures d'urgència.

- a) Augmentar la supervisió i vigilància del professorat i personal del centre durant els moments de descans i de pati; de l'estada al menjador, als banys i als vestidors, i de les entrades i eixides del centre.
- b) Avisar les famílies de la víctima i dels assetjadors.
- c) Explicar a l'alumne assetjat totes i cada una de les mesures que es prendran per a donar-li seguretat.
- d) En cas de ciberassetjament, indicar a l'alumne, si és el cas, que canvie contrasenyes i revise les mesures de privacitat, i insistir-li en el fet que no faça desaparèixer les proves físiques que tinga.
- e) Demanar a l'alumne assetjat que comuniqui a un adult qualsevol insult, ofensa o agressió que reba i oferir-li els mecanismes i les vies perquè ho faça amb la major discreció possible.
- f) Una vegada oït l'alumne assetjador i analitzada la situació, la direcció del centre li aplicarà les mesures cautelars que considere necessàries seguint el procediment disciplinari, segons el Decret 39/2008.
- g) Quan s'haja valorat la situació, la direcció del centre decidirà aplicar al cas, o no, les mesures educatives correctores i disciplinàries, i si s'inicia el procediment d'obertura d'expedient disciplinari, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril.

4. Comunicació de la incidència.

- a) La direcció del centre informarà la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.
- b) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- c) Si la situació s'agreuja o sobrepasa la capacitat d'actuació del centre, se n'ha d'informar la Inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció del PREVI de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

5. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats

- a) La direcció del centre farà les entrevistes necessàries, preferentment de manera individual.
- b) La direcció del centre informarà les famílies dels alumnes implicats en el conflicte de les mesures i actuacions de caràcter individual, així com les mesures de caràcter organitzatiu i preventiu proposades per al grup, nivell o centre educatiu.
- c) Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència o no de denunciar el cas a les Forces de Seguretat de l'Estat.
- d) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en aquells supòsits reincidents i en els casos en què el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o

alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

6. Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la Inspecció del centre.

La Inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment del cas en què hagen intervingut.

7. Definició de mesures de tractament individualitzat amb la víctima i els agressors, i de sensibilització amb observadors, amb les famílies i amb la resta de l'alumnat

- a) Estes mesures i actuacions es referiran tant a les que s'apliquen en el centre i en l'aula, com a les que s'apliquen a l'alumnat en conflicte. Caldrà garantir el tractament individualitzat tant de la víctima i de les persones agressores com de l'alumnat espectador, i incloure actuacions específiques de sensibilització per a la resta de l'alumnat.
- b) Amb caràcter orientatiu, en la web de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport es proposen mesures i actuacions per a treballar l'assetjament escolar en les diferents tipologies que pot presentar, en l'enllaç <http://www.cece.gva.es/eva/val/previ.htm>.

ANNEX II

Conductes que alteren la convivència de forma greu i recurrent: insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme

Diferenciem el protocol d'intervenció davant d'estes situacions a escala general, del protocol d'actuació quan els alumnes que provoquen estos incidents manifesten problemes greus de conducta o trastorns.

A) Alumnat que altera greument la convivència

Es caracteritza per l'incompliment de les normes socials bàsiques de convivència, que es manifesten per mitjà de conductes disruptives greus i recurrents, com ara insults, amenaces, agressions, baralles sobre algun alumne o alumna o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions. Són conductes, en general, que atempten contra la dignitat personal d'altres membres de la comunitat educativa.

Protocol d'actuació davant l'alumnat que altera greument la convivència

1. Detectar i comunicar la situació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una situació de conductes disruptives molt greus, com ara insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme sobre algun alumne o alumna, o sobre el centre i les seues instal·lacions, o que les presencie, tractarà de conèixer els fets i la situació i ho comunicarà a la direcció del centre.

2. Primeres actuacions.

- a) La direcció arrebregarà i analitzarà la informació, i prendrà les mesures que considere necessàries.
- b) La direcció del centre, o la persona en qui delegue, comunicarà a les famílies la incidència produïda i els informarà de la situació.

3. Mesures d'intervenció general.

Mesures educatives correctores i disciplinàries.

Les alteracions de conducta molt greus, com ara insults, amenaces, agressions, baralles entre alumnes o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions, es consideren conductes perjudicials per a la convivència del centre, i, per tant, s'actuarà aplicant mesures educatives correctores o disciplinàries, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril, que estaran especificades en el reglament de règim interior del centre.

La direcció del centre arrebregarà la informació, i una vegada oïda la comissió de convivència categoritzarà el tipus d'incidència i proposarà mesures correctores o disciplinàries, que tindran un caràcter educatiu i recuperador de la convivència en el centre.

- a) Si es proposen mesures educatives correctores per a alguna de les conductes tipificades en l'article 35 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, s'ajustaran a l'article 36 del mateix decret.
- b) Si es proposen mesures educatives disciplinàries per alguna de les conductes tipificades en l'article 42 del Decret 39/2008, s'ajustaran a l'article 43 del decret.

4. Mesures de suport.

La direcció del centre, si ho considera convenient, podrà sol·licitar altres mesures de suport i col·laboració externes i recórrer als servicis d'unes altres administracions i institucions, entre d'altres, els servicis socials municipals, els servicis especialitzats d'atenció a la família i la infància (SEAFI), les unitats de prevenció comunitàries (UPC), les unitats de conductes addictives (UCA), els centres de salut. En estos casos, es planificarà la intervenció conjunta amb totes les institucions que hi estiguen implicades.

B) Alumnat amb alteracions greus de conducta

Les alteracions greus de conducta fan referència a un patró de comportament persistent, repetitiu i inadequat a l'edat del menor. D'acord amb la Classificació Internacional de Malalties CIM-10, publicada per

l'OMS, estes alteracions greus de conducta solen enquadrar-se com a comportament antisocial, comportaments oposicionistes desafiadors, trastorn d'ansietat, trastorn de dèficit d'atenció amb hiperactivitat o impulsivitat, trastorn dissociat en preadolescents i adolescents, trastorn explosiu intermitent, alteracions del son, conductes de risc per consum de substàncies tòxiques o alcohol, o alteracions de la conducta alimentària, entre d'altres. Es caracteritzen per l'incompliment de les normes socials bàsiques de convivència i per l'oposició als requeriments a les figures d'autoritat, la qual cosa genera un deteriorament en les relacions familiars o socials. Este comportament té repercussions negatives per a l'alumnat que el patix i per al medi en què desenrotlla la seua vida: família, escola, oci... Els seus comportaments van més enllà dels límits tolerables i les conductes impedeixen a la persona tindre un procés d'adaptació i desenrotllar tot el seu potencial adequadament.

En l'àmbit educatiu, estos alumnes presenten necessitats educatives específiques derivades de trastorns temporals o permanents de la personalitat o de la conducta, i requereixen aprenentatges i recursos excepcionals.

Protocol específic d'actuació davant l'alumnat amb alteracions greus de conducta

1. Detectar i comunicar.

Davant d'un incident greu provocat per un alumne que presenta una alteració greu de la conducta, si és possible, i sempre que no estiguem a càrrec d'uns altres alumnes, serà acompanyat a la zona de despatxos i s'informarà del cas el director, el cap d'estudis o el cap de personal dels servicis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre. Sempre que siga possible, l'alumne quedarà sota la supervisió d'un adult.

2. Intervenció d'urgència.

Si la situació de crisi continua, es cridarà en primer lloc la família perquè acudisquen al centre; si no s'obté resposta de la família, i en els supòsits de perill greu i imminent, es telefonarà al 112 per a sol·licitar ajuda.

3. Mesures d'intervenció específiques.

- a) Comunicació de la intervenció a la família. La direcció del centre, o la persona en qui es delegue, comunicarà la realització o la revisió de l'avaluació sociopsicopedagògica de l'alumne.
- b) Arreplega i anàlisi d'informació. L'equip directiu, junt amb el tutor o tutora de l'alumne, l'equip de professors i el personal dels servicis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, recopilarà informació sobre la intensitat, duració, freqüència i context en què apareixen estes conductes en l'alumne.
- c) Avaluació sociopsicopedagògica, en la qual haurà de constar la planificació de la intervenció, l'organització dels suports i les coordinacions externes necessàries.
- d) Sol·licitud de mesures de suport. La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre, entre d'altres, amb els servicis socials municipals, el servicis especialitzat d'atenció a la família i la infància (SEAFI), la unitat de prevenció comunitàries (UPC), la unitat de conductes addictives (UCA), els centres de salut, la unitat de salut mental infantil i juvenil (USMIJ), centres hospitalaris, associacions especialitzades.
- e) Recursos complementaris. La direcció del centre podrà, a més, sol·licitar recursos extraordinaris en la convocatòria anual de recursos personals complementaris d'Educació Especial regulats en l'Orde de 16 de juliol de 2001 per a Educació Infantil i Primària, i en l'Orde del 14 de març de 2005 per a Educació Secundària.
- f) Mesures educatives correctores i disciplinàries. La direcció del centre, una vegada analitzada la situació i valorat el pla d'intervenció proposat per a l'alumne, aplicarà les mesures correctores i disciplinàries que estime convenientes i respectarà la regulació del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

C) Comunicació de les incidències

- a) La direcció del centre informarà la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.
- b) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- c) Si la situació s'agreuja o sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'ha d'informar la Inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament i la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció del PREVI de la direcció territorial corresponent.

D) Comunicació a famílies i representants legals de totes les persones implicades

- a) S'informarà les famílies dels implicats de les mesures i actuacions de caràcter individual adoptades, així com de les de caràcter organitzatiu i preventiu proposades per al grup, nivell i centre educatiu, preservant sempre la confidencialitat absoluta en el tractament del cas.
- b) Totes les mesures correctores i disciplinàries previstes en els articles 36 i 43 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, hauran de ser comunicades formalment als pares, mares, tutors o tutores de l'alumnat menor d'edat.
- c) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en els supòsits reincidents i en els casos en què el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

E) Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la inspecció del centre.

La inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment dels casos en què hagen intervingut.

ANNEX III

Maltractament infantil

El maltractament infantil es defineix com qualsevol acció no accidental que comporta abús (emocional, físic o sexual) o descuit (emocional o físic) cap a un menor de díhuit anys, que és realitzada pel seu progenitor o cuidador principal, per una altra persona o per qualsevol institució, i que amenaça l'adequat desenrotllament del xiquet. Dins del maltractament considerem tant el maltractament actiu, entés com a abús físic, sexual i emocional, com els maltractaments passius, com ara la negligència física i emocional. El maltractament pot ser familiar o extrafamiliar

Protecció en l'àmbit escolar

Els quatre escalons de protecció de la població infantil són els pares, els ciutadans, els professionals de les administracions i l'entitat pública competent en matèria de protecció infantil.

L'àmbit escolar ocupa una posició privilegiada en el procés de protecció del menor i en la detecció, la notificació, la investigació i l'avaluació. Pels centres passen la totalitat dels xiquets i adolescents de la comunitat, i és el lloc on romanen una gran part del seu temps. Per a molts menors que patixen el maltractament en l'àmbit familiar en edats primerenques, l'escolarització els permet trencar amb l'aïllament social en què l'han patit.

Gravetat i presa de decisions

La valoració d'urgència de la situació estarà determinada per la gravetat del succés observat i per la probabilitat que torne a repetir-se (nivell de risc) si no es prenen les mesures de protecció oportunes.

Un cas serà greu si corre perill la integritat física o psicològica del menor (existència de palisses, casties físics forts, sospita d'abús sexual, etc.), si el xiquet és un bebé o té menys de cinc anys, o si patix una discapacitat que li impedis autoprotegir-se o demanar ajuda. La urgència determinarà el tipus d'actuació del professional de l'educació, el protocol que es posarà en marxa i la prioritat del cas.

L'avaluació exhaustiva correspon als servicis socials o al servici de protecció de menors.

Protocol d'actuació davant d'una situació observada de maltractaments i desprotecció del menor

1. Identificació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació de maltractament infantil ho comunicarà a l'equip directiu.

2. Actuacions immediates.

Després d'esta comunicació, es reunirà l'equip directiu amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat i el personal dels servicis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, per a recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que calga.

3. Notificació.

L'equip educatiu emplenarà el full de notificació que apareix en l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i la Conselleria de Benestar Social. L'equip directiu podrà demanar l'assessorament del personal dels servicis psicopedagògics escolars o del personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament educatiu.

4. Comunicació de la situació.

- a) La direcció del centre enviarà l'original del full de notificació als servicis socials municipals de la localitat on residix el menor, n'arxivarà una còpia en l'expedient de l'alumne i en remetrà una altra a la direcció general competent en matèria de protecció de menors de la Conselleria de Benestar Social.
- b) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- c) Si la situació s'agreuja i sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'haurà d'informar la

Inspecció Educativa, que sol·licitarà l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

- d) La comunicació a la família es realitzarà una vegada informades les autoritats competents, i serà realitzada per la direcció del centre.

5. Procediment d'urgència

- a) Davant d'un alumne que presente lesions físiques, greu negligència o abús sexual, un membre de l'equip directiu o del personal docent en qui es delegue, l'acompanyarà al centre de salut o als servicis d'urgència de l'hospital més pròxim.
- b) La direcció comunicarà la situació d'urgència a la policia local, a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors. Per a la comunicació s'utilitzarà el full de notificació que apareix en l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social. Per a la comunicació a l'autoritat judicial i al ministeri fiscal s'utilitzarà el model que es troba en l'annex VII d'esta orde.
- c) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i tipus d'intervenció. L'enllaç de la pàgina web de Benestar Social és: <http://www.bsocial.gva.es/va/web/menor>.

ANNEX IV

Violència de gènere

S'entén per violència de gènere aquella que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels hòmens sobre les dones, s'exercix sobre ella pel fet de ser-ho. Esta violència comprén qualsevol acte de violència basada en el gènere que tinga com a conseqüència, o que tinga possibilitats de tindre com a conseqüència, perjudi o patiment en la salut física, sexual o psicològica de la dona. Les amenaces, la pressió exercida sobre elles per a forçar la seua voluntat o la seua conducta, la privació arbitrària de la seua llibertat, tant si es produïxen en la vida pública com privada, són comportaments violents per raó de gènere.

Tipus de violència de gènere

- a) **Violència física:** és qualsevol acte de força contra el cos de la dona, amb resultat o risc de produir lesió física o dany. Estos actes de violència física contra la dona poden ser exercits per hòmens amb els quals tinga o haja tingut relacions de parella, o per hòmens del seu entorn familiar, social i laboral.
- b) **Violència psicològica:** és tota conducta que produïska desvaloració o patiment en la dona mitjançant amenaces, humiliacions o vexacions, exigència d'obediència o de submissió, coerció, insults, aïllament, culpabilització o limitacions del seu àmbit de llibertat. Estos comportaments poden ser exercits per qui siga o haja sigut el seu cònjuge o per qui estiga o haja estat lligat a ella per anàloga relació d'afectivitat, inclús sense convivència. Així mateix, tindran la consideració d'actes de violència psicològica contra la dona els exercits per hòmens en el seu entorn familiar, social i laboral.
- c) **Violència econòmica:** consistix en la privació intencionada, i no justificada legalment, de recursos per al benestar físic o psicològic de la dona i de les seues filles i fills, o la discriminació en la disposició dels recursos compartits en l'àmbit de la convivència de parella.
- d) **Violència sexual i abusos sexuals:** és qualsevol acte de naturalesa sexual forçada per l'agressor i no consentida per la dona. La violència sexual comprén qualsevol imposició, per mitjà de la força o la intimidació, de relacions sexuals no consentides, i l'abús sexual, amb independència que l'agressor tinga o no relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu amb la víctima.

Protocol d'actuació davant d'una situació de violència de gènere

1. Identificació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites de casos de violència de gènere ho notificarà a la direcció del centre.

- a) Recollida d'informació. Després d'esta comunicació, es reunirà l'equip directiu amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat, amb els servicis psicopedagògics escolars o amb el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament educatiu, per a recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que calga.
- b) Actuació. En els supòsits de perill greu i imminent, i si la situació ho requerix, es telefonarà al 112 i es traslladarà la persona agredida a l'hospital de referència. La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre. Si es considerara necessari, s'establirà comunicació amb el servici especialitzat d'atenció a la família i la infància (SEAFI), els centres de salut, la unitat de salut mental infantil i juvenil (USMIJ), els hospitals més pròxims, els centres d'acollida i les entitats especialitzades.
- c) Aplicació de mesures disciplinàries. En el cas que les persones agressores siguen alumnes del centre, oïda la comissió de convivència, s'actuarà tal com es regula en els articles 42 a 49 del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

2. Comunicació de la situació.

- a) La direcció del centre informará la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.
- b) En el cas que la incidència pugui ser constitutiva de delictes o de falta penal, la direcció del centre ho comunicarà per fax al ministeri fiscal utilitzant l'annex VII d'esta orde. Esta comunicació s'adreçarà a la sala de la Fiscalia que corresponga:
 - Si els agressors i les víctimes són menors, a la Fiscalia de Menors.
 - Si els agressors són majors d'edat i la víctima menor d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.
 - Si els agressors i les víctimes són majors d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.
- c) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa, i podrà sol·licitar l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

3. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats.

- a) La direcció informará les famílies dels implicats del fet de violència i de les mesures i accions adoptades.
- b) Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència de denunciar-lo a les forces de seguretat.
- c) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en els casos reincidents i en els que el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o l'alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

4. Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la Inspecció del centre.

La Inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment dels casos en què hagen intervingut.

ANNEX V *Agressions al professorat o al personal d'administració i servicis*

Definició

Es considera agressió al professorat qualsevol acció il·lícita que vaja en contra dels drets del personal docent o d'administració o servicis, tal com queden arrellegats en l'article 4 de la Llei 15/2010, d'Autoritat del Professorat, quant als drets del personal docent.

Destinatari

Este protocol d'actuació està adreçat als equips docents, al personal d'administració i al personal que preste servicis en els centres docents públics o en els centres privats concertats no universitaris de la Comunitat Valenciana, en l'exercici de les seues funcions.

Protocol de protecció, assistència i suport al professorat davant d'agressions, com a conseqüència de l'exercici legítim de les seues funcions

1. Detecció i comunicació de la incidència.

- a) Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una agressió que tinga per objecte el personal docent, el d'administració o el de servicis, té l'obligació de comunicar-ho a la direcció
- b) del centre.
- c) Així mateix, si els fets que són objecte de l'agressió poden ser constitutius de delictes o de falta, presentarà una denúncia davant del ministeri fiscal, del jutjat de guàrdia, o en qualsevol dependència de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.
- d) El professorat o el personal d'administració i servicis, si així ho estima oportú, sol·licitarà l'assistència jurídica de l'Advocacia General, tal com es disposa en l'article 7 de la Llei 15/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, perquè exercisca les accions legals que corresponguen. La sol·licitud serà remesa per la direcció del centre i s'enviarà a la direcció territorial, on l'inspector o inspectora de zona elaborarà un informe; posteriorment, tota la documentació es traslladarà al secretari territorial que dóna el vistiplau, qui l'elevarà a la Direcció General de Personal Docent de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.
- e) La sol·licitud d'assistència jurídica contindrà la informació següent: dades personals de la persona interessada, telèfon de contacte, relat dels fets i tots els elements de prova de què es disposen i que servisquen per a confirmar aquells, amb citació de testimonis i, si és possible, dels seus relats dels fets. Així mateix, anirà acompanyada de la denúncia presentada, del comunicat d'assistència mèdica, si n'hi ha, i d'un certificat de la direcció que confirme si els fets denunciats estan relacionats amb l'exercici de la funció o càrrec de la persona sol·licitant.
- f) El director o directora notificarà immediatament el fet denunciat a la Inspecció Educativa i ho comunicarà al Registre Central del PREVI.
- g) La direcció del centre realitzarà tots els tràmits previstos en este protocol amb la màxima celeritat.

2. Intervenció de la Direcció General de Personal.

La Direcció General de Personal Docent, a la vista de la documentació remesa per qui sol·licite assistència jurídica, emetrà, com a superior jeràrquic, l'informe a què es referix l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat. L'esmentat informe indicarà si es complixen els requisits previstos en la llei mencionada perquè la persona sol·licitant pugua rebre l'assistència de l'Advocacia General. La direcció general traslladarà totes les actuacions fetes i realitzarà les actuacions complementàries que considere necessàries.

3. Resolució.

L'advocat general de la Generalitat, de conformitat amb el que disposa l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat, prendrà l'acord que corresponga i el comunicarà a la persona interessada. La facultat concedida a la persona interessada per este article no menyscaba el seu dret a designar advocat que l'assistisca o a sol·licitar que este li siga designat d'ofici, segons l'article 12.3 de l'esmentada Llei 10/2005.

ANNEX VI

Consideracions específiques davant de qualsevol de les situacions plantejades en els annexos, si es produïxen fora del centre

Actuacions en general

Segons s'arregla en l'article 28 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, s'aplicaran de forma general els protocols d'assetjament i ciberassetjament escolar, i de conductes que alteren la convivència de forma greu i reincent (insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme, maltractament infantil i violència de gènere), si estes situacions es produïxen fora del centre, en activitats extraescolars o complementàries, i en les realitzades fora del recinte escolar però que estiguen motivades per la vida escolar o directament relacionades amb esta. Els casos seran tractats d'acord amb el reglament de règim intern de cada centre.

Actuació davant d'una situació de violència de gènere fora del centre

- a) En el cas de violència de gènere fora del centre, se seguirà el procediment de l'annex IV d'esta orde. En este cas, si la persona que patix l'agressió és menor i es considera que hi ha desprotecció, es podran utilitzar el full de notificació i el procediment de l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, per a la comunicació de la situació a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors.
- b) Davant la situació descrita al punt anterior, la comunicació a la família es realitzarà només després de les actuacions que s'arreglen en els apartats 2.b i 2.c, amb els quals s'informaran les autoritats competents.

Procediment davant d'actes vandàlics, agressions, baralles, consum i tràfic de substàncies perjudicials per a la salut, en l'entorn escolar

L'acord de col·laboració per a la millora de la convivència i de la seguretat escolar entre la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport i la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana, seguirà el procediment següent:

- a) La direcció del centre realitzarà la comunicació de la situació d'agressió, baralles o vandalisme a les Forces de Seguretat de l'Estat competents.
- b) Quan es produïska una situació de conflicte que estiga relacionada amb problemes de convivència o que atempte contra persones o instal·lacions en les proximitats del centre escolar, l'equip directiu arreglarà les incidències en la fitxa de l'entorn escolar, que està disponible en http://www.cece.gva.es/eva/docs/convivencia/entorn_escolar.pdf, i la remetrà a la Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, a l'adreça de correu electrònic <convivencia@gva.es>.
- c) La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística remetrà l'informe a la Delegació del Govern per mitjà de l'Àrea d'Alta Inspecció d'Educació. En l'acord de col·laboració esmentat, la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana es compromet a informar la direcció general que ha originat la comunicació de les accions que s'hagen realitzat en relació amb l'incident.
- d) La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística informarà el centre interessat i la respectiva direcció territorial d'Educació sobre els casos comunicats a la Delegació de Govern. Si no s'ha realitzat cap comunicació d'incidències, l'esmentada direcció general informarà també d'esta circumstància.

REGISTRE D'INCIDÈNCIES (Decret 39/2008)
(Constància per escrit i registre de les mesures educatives correctores, art 39)

Nom de l'alumne/a:		Curs:	Grup:
Professor/a que intervé:		Professor/a tutor/a:	

ANTECEDENTS (Anàlisi de la situació i agents desencadenants)

DESCRIPCIÓ DE L'INCIDENT

Data:	Hora:	Lloc:
Descripció:		
Testimonis:		

CONSEQÜÈNCIES (mesures pedagògiques ja aplicades)

Art. 35. Tipificació.

Es consideren conductes contràries a les normes de convivència del centre educatiu les següents:

<p>☐ a) Les faltes de puntualitat injustificades.</p> <p>☐ b) Les faltes d'assistència injustificades.</p> <p>☐ c) Els actes que alteren el normal desenvolupament de les activitats del centre educatiu, especialment els que alteren el normal desenvolupament de les classes.</p> <p>☐ d) Els actes d'indisciplina.</p> <p>☐ e) Els actes d'incorrecció o desconsideració, les injúries i ofenses contra els membres de la comunitat educativa.</p> <p>☐ f) Els furt o el deteriorament intencional de immobles, materials, documentació o recursos del centre.</p> <p>☐ g) El furt o el deteriorament intencional dels béns o materials dels membres de la comunitat educativa.</p> <p>☐ h) Les accions que puguin ser perjudicials per a la integritat i la salut dels membres de la comunitat educativa.</p> <p>☐ i) La negativa sistemàtica a portar el material necessari per al desenvolupament del procés d'ensenyament-aprenentatge.</p> <p>☐ j) La negativa a traslladar la informació facilitada als pares, mares, tutors o tutores per part del centre o viceversa.</p> <p>☐ k) L'alteració o manipulació de la documentació facilitada als pares, mares, tutors o tutores per part del centre.</p>	<p>☐ l) La suplantació de la personalitat de membres de la comunitat educativa.</p> <p>☐ m) La utilització inadequada de les tecnologies de la informació i comunicació durant les activitats que es realitzen en el centre educatiu.</p> <p>☐ n) L'ús de telèfons mòbils, aparells de so i altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyament-aprenentatge durant les activitats que es realitzen en el centre educatiu.</p> <p>☐ o) Els actes que dificulten o impedisquen el dret o deure a l'estudi dels seus companys companyes.</p> <p>☐ p) La incitació o estímulo a cometre una falta contrària a les normes de convivència.</p> <p>☐ q) La negativa al compliment de les mesures correctores adoptades davant les conductes contràries a les normes de convivència.</p> <p>☐ r) L'ús inadequat de les infraestructures i béns o equips materials del centre.</p> <p>☐ s) La desobediència en el compliment de les normes de caràcter propi del centre i que estiguen incloses en el seu projecte educatiu.</p>
--	---

Art. 36. Mesures educatives correctores.

Davant les conductes contràries a les normes de convivència del centre, el Pla de convivència i el Reglament de Règim Intern del centre, podran preveure les següents mesures de correcció:

	Delegació de competències
☐ a) Amonestació verbal.	Professor/-a present.
☐ b) Compareixença immediata davant del cap o la cap d'estudis o director/a.	Professor/-a present.
☐ c) Amonestació per escrit.	Professor/-a present.
☐ d) Retirada de telèfons mòbils, aparells de so o altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyament-aprenentatge. Es retiraran apagats i seran tornats als pares, mares, tutors o tutores legals una vegada finalitzada la jornada lectiva.	Professor/-a present.
☐ e) Privació del temps de recreació per un període màxim de cinc dies lectius.	Professor/-a present.
☐ f) Incorporació a l'aula de convivència.	Professor/-a present.
☐ g) Realització de tasques educadores per alumne/a en horari no lectiu (màxim 5 dies lectius).	Cap d'estudis
☐ h) Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries programades pel centre durant els quinze dies següents a la imposició de la mesura correctora.	Cap d'estudis
☐ i) Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un període no superior a 5 dies lectius. L'alumne/a romandrà en el centre educatiu efectuant els treballs acadèmics que li siguin encomanats per part del professorat que li imparteix docència.	Direcció

Signatura del pare/mare:

Signatura del mestre/a: